

Accessibility van VU web content

Over dit document

<i>URL</i>	https://tinyurl.com/ybyxqu7g
<i>status</i>	Voor besluitvorming door CvB
<i>versie</i>	1
<i>auteurs</i>	Guus Schreiber, Chief Accessibility Officer
<i>datum</i>	6 december 2018
<i>verspreiding</i>	CvB, Bob van Graft (IT), Jenneke Desain (C&M)

Versies

#	Datum	Auteur(s)	Aanpassingen
0	14-11-2018	Guus Schreiber	Eerste concept.
1	06-12-2018	Guus Schreiber	Definitieve versie, na bespreking in BOVU. Informatie over het Koninklijk Besluit van 3 mei 2018 over digitale toegankelijkheid is toegevoegd.

Achtergrond

Op 25 januari 2018 heeft de VU het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap getekend. Het verdrag bepaalt dat mensen met een beperking op het gebied van wonen, onderwijs, vervoer, werk en een aantal andere terreinen gelijke rechten moeten krijgen en gaat uit van inclusie, persoonlijke autonomie en volledige participatie. Met deze handtekening heeft de VU zich gecommitteerd om in 2020 instellingsbreed structureel beleid te hebben ten aanzien van fysieke en digitale toegankelijkheid.

Web toegankelijkheid

De VU heeft de laatste jaren ingezet op het digitaliseren van diensten. Vaak is digitale toegang de enige manier om van een dienst gebruik te maken. Bij het realiseren van deze diensten zijn echter eisen ten aanzien van digitale toegankelijkheid meestal niet als randvoorwaarde meegenomen. Dit heeft tot gevolg dat veel digitale diensten niet voldoen aan internationaal geaccepteerde standaarden op dit gebied¹.

“Web accessibility aims at enabling all users to have equal access to information and functionalities on the web. More specifically, Web accessibility means that people with all abilities and disabilities can perceive, understand, navigate, and interact with the Web.

According to the UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities that has been signed by the European Union, persons with disabilities include those who have long-term physical, mental, intellectual or sensory impairments which in interaction with various barriers may hinder their full and effective participation in society on an equal basis with others.

Internet users can experience problems when using the web because of different kinds of disabilities, functional limitations, environmental factors or technology matters.“

(Uit [EU pagina over Web Accessibility](#))

Vrijwel alle nationale overheden, inclusief de EU, hebben de afgelopen jaren dwingende richtlijnen voor de toegankelijkheid van overheidswebsites uitgevaardigd, zie onder andere:

¹ “Digitale dienst” is strikt genomen een bredere term dan “Web dienst”, maar omdat vrijwel alle digitale diensten een gebruikersinterface hebben die met Web technologie (HTML, CSS) gebouwd is, is het verschil wat betreft toegankelijkheid verwaarloosbaar.

- Nederland: <https://www.forumstandaardisatie.nl/standaard/digitoegankelijk-en-301-549-met-wcag-20>
- European Union: <http://ec.europa.eu/ipg/standards/accessibility>
- Verenigde Staten: <https://www.section508.gov/>
- Canada: <http://www.tbs-sct.gc.ca/pol/doc-eng.aspx?id=23601>
- Australië: <https://www.legislation.gov.au/Details/C2016C00763>

Baseline van deze overheidsrichtlijnen is dat overheidswebsites dienen te voldoen aan de W3C² standaard [WCAG 2.0](#), niveau AA. De richtlijnen omvatten vaak nog meer, inclusief maatregelen voor implementatie (zie bijvoorbeeld de EU en VS richtlijnen). Op 3 mei 2018 heeft het Staatsblad het [Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid](#) gepubliceerd. Dit besluit loopt vooruit op wetgeving in 2019, waarin ook sancties e.d. vastgesteld zullen worden. Het besluit verwijst naar de Europese Standaard - EN 301 549 "Accessibility requirements suitable for public procurement of ICT products and services in Europe", waarvan [WCAG 2.0](#) een centraal onderdeel is.

Gebruik van een toegankelijkheidsstandaard levert geen beperking op voor de technische mogelijkheden³. Het is ook niet duurder of ingewikkelder; het vereist slechts gebruik van algemeen geaccepteerde principes voor Web ontwerp, zoals scheiding van inhoud en opmaak. Wel legt het bepaalde beperkingen op aan de opmaak (maar niet aan de inhoud). Basisprincipe is eigenlijk dat de Web designer zo min mogelijk aannames doet over hoe een gebruiker de inhoud tot zich neemt. Dat stelt de gebruiker in staat om zijn of haar eigen methodes en/of hulpmiddelen te gebruiken om de Web content te "consumeren", afhankelijk van eigen capaciteiten en omgevingsfactoren. Bij een toegankelijk ontwerp heeft een aparte "mobiele" site nauwelijks meerwaarde (en spaart het dus geld).

Voorstel voor CvB beslissing

Het CvB neemt het principebesluit dat alle door de VU aangeboden digitale diensten dienen te voldoen aan W3C standaard [WCAG 2.0](#), niveau AA.

Uitwerking

² De bedenker van het World-Wide Web, Sir Tim Berners-Lee, is de founding director van W3C. Deze organisatie beheert de standaarden, die het fundament van het huidige Web vormen. Alle grote technologiebedrijven participeren in deze non-profit organisatie. Berners-Lee kreeg in 2009 een eredoctoraat van de VU.

³ Dit wordt soms wel gezegd door ontwikkelaars, maar het is een bogus argument en geeft aanleiding om de competentie van de ontwikkelaar in twijfel te trekken.

- Bij alle nieuwe (of majeure aanpassingen van) digitale diensten wordt dit vooraf als randvoorwaarde gesteld. Leveranciers dienen compliance middels een testrapport aan te tonen.
- Bestaande digitale diensten worden door de dienst IT getest met betrekking tot compliance. Op basis van een gewogen afweging van (i) de mate van compliance, (ii) het belang van de dienst, en (iii) de verwachte effort c.q. kosten, wordt een prioritering aangebracht voor aanpassing en/of vervanging op korte of middellange termijn. Hier is nadere besluitvorming in een later stadium voor nodig.

Impact

Het TOLL programma voor het nieuwe online landschap (vervanging VUnet en vu.nl) heeft zich al aan bovengenoemde standaard gecommitteerd. Dit geldt ook voor Canvas. Voor twee centrale systemen van de VU levert deze principebeslissing dus geen probleem op (maar wel institutionele backing). Er zijn waarschijnlijk wel consequenties voor een aantal van de andere systemen in het digitale landschap van de VU, zoals Hora Finita, PURE en de vele SAP diensten voor Fiannce, eHRM, e.d. Voor de laatste categorie geldt dat een verbeterslag sowieso noodzakelijk is. Bij een goede planning en prioritering zouden de feitelijke financiële implicaties beperkt moeten zijn.

Er zijn mogelijk kosten te verwachten binnen de diensten IT en C&M om medewerkers op het gewenste expertiseniveau te brengen. Overigens is het niet onredelijk om te stellen dat deze expertise tot de basisvaardigheden zou moeten behoren van elke zichzelf respecterende Web ontwikkelaar en Web designer. Het gaat om algemeen bekende technieken, waarvoor veel tools en tests openbaar en kosteloos beschikbaar zijn. Het eerder genoemde Koninklijk Besluit definieert overigens omstandigheden waaronder toepassing een onevenredige last zou vormen.

Door dit beleid maakt de VU zich overigens veel minder kwetsbaar voor discriminatieklachten van medewerkers en studenten. Succesvolle rechtszaken van dit type in de VS en Australië zijn er de oorzaak van dat in deze landen de genoemde standaarden al enige tijd geleden wettelijk verankerd zijn.

Ten slotte

Digitale toegankelijkheid is slechts een deelaspect van toegankelijkheid in brede zin. Voor het VN verdrag is het ook noodzakelijk beleid te ontwikkelen voor toegankelijkheid van gebouwen en andere niet-digitale diensten.